

Проект FEMА

Картиране и оценка на сладководните екосистемни услуги в България

Финансиране: програма [BG03 "Биологично разнообразие и екосистеми"](#) от [Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство](#) (ФМ/ЕИП 2009-2014), с договор No. Д-33-87/27.08.2015 г., сключен между Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания (ИБЕИ-БАН) и Министерството на околната среда и водите (МОСВ).

Продължителност: 27.08.2015 – 30.11.2016 г.

Тематична област: Биоразнообразие - Управление на водите - Управление на околната Среда

Бенефициент: ИБЕИ-БАН

Контакти:

Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания при БАН

ул. "Майор Ю. Гагарин" № 2

1113 София

тел. 02/871 71 95; 02/873 61 37; факс: 02/870 54 98

Ръководител на проекта: проф. Йордан Узунов (GSM: 0882 263 218)

Главен научен координатор: доц. Лъчезар Пехливанов (GSM: 0882 653 027)

Финансов мениджър: ас. Лора Йосифова (GSM: 0884 600 833)

Секретар: ас. Галя Георгиева (GSM: 0897 916 109)

Партньори:

Регионален екологичен център за Централна и Източна Европа - клон България ([REC-BG](#))

Център за приложение на спътникови изображения - РЕСАК ([ReSAC](#))

[Клуб "Икономика 2000"](#)

Описание

Усилията да се спре загубата на биоразнообразие се основава на цели и дейности, поставени в Стратегията за биоразнообразието до 2020 г. на Европейската Комисия. Този документ фокусира върху нарастващото разбиране за важноста на биоразнообразието за хората и за околната среда, и други дейности, свързани с оценяването и картирането на екосистемните блага и услуги, предоставяни от екосистемите и ползвани от човека и обществото.

В контекста на текущата програма на Европейското икономическо пространство (ЕЕА) същинският обект са по-скоро екосистемите като цяло, отколкото отделни видове или хабитати. Така политическите съображения и изисквания към резултата обхващат екосистемните услуги и тяхната оценка и свързаните с климата области като адаптация и достъп до генетични ресурси.

Проектът относно **сладководните екосистеми (реки и езера)** формира част от националната методологична рамка за картиране и оценяване на екосистемните услуги, които са част от цялостния процес на картиране на екосистемите и оценката на биофизичните характеристики в България.

Методологията е релевантна към сладководните екосистеми в цялата територия на България и нейното приложение ще се отличава от това в защитените зони на Националната екологична мрежа НАТУРА 2000 и системата на защитените територии поради различната достъпност до налични данни, типове земеползване и пространственото разпределение на типовете екосистеми.

Екосистемното картиране и статистическия анализ на екосистемите в България е основано на съществуващи данни в редица източници. Откриват се обаче несъответствия и празнини в тези масиви, ето защо на национално равнище все още се изисква допълнителна работа по верификацията на наличните и новите данни, събирани чрез полеви изследвания и наблюдения. За да се създаде една прецизна и съвременна национална карта на водните екосистеми, е важно да бъде споделен и възприет натрупаният опит и в страните от ЕС и партниращите му държави.

Основна цел на проекта:

По предварително разработена и утвърдена методика да бъде извършена първоначална оценка и картиране на състоянието и екосистемните услуги, предоставяни на обществото и хората, от сладководните екосистеми (реки и езера) в България, които се намират извън системата от защитени територии и Националната екологична мрежа НАТУРА 2000.

Като се използва достъпната информация от различни национални и международни източници, както и данните от непосредствени полеви изследвания за параметрите на различните категории и типове водни обекти - сладководните речни и езерни екосистеми у нас, ще бъдат създадени разнообразни ГИС-слоеве, които да бъдат интегрирани във Вторите Планове за управление на речните басейни (2016-2021), в Регионалните планове за развитие и в Националната система за мониторинг на биоразнообразието.

Освен специфичните технически и методични дейности, свързани с набирането, обработката, валидирането и въвеждането на данни и информация, паралелно ще бъдат изпълнявани и дейности по обучение, както на работния колектив по проекта, така и на служители и експерти от съответните компетентни органи (ИАОС, РИОСВ/РЛ, БДУРБ, общини, университети, НПО). Целта е създаването на капацитет за управление и опазване на екосистемните услуги, за набиране на данни, както и за информирание на обществеността и създаване на активна гражданска позиция за опазване на природните екосистеми на сладководните екосистеми у нас.

Целева група

- специалисти (експерти) - представители на централните и местните управленски органи;
- учени и изследователи;
- студенти;
- неправителствени организации, стопански/бизнес организации;
- преки потребители на екосистемните услуги като рибари (рибовъди и риболовци), земеделски производители, туристически организации и др.

Дейности

- 1) **Дейности по управлението на проекта:** разработване на план-график за изпълнение, организация и контрол на изпълнението му; изготвяне на тримесечни отчети за дейността и изразходването на предоставените ресурси; периодични координационни съвещания както между партньорите по проекта, така и с други партньори по програмата BG03.02, специалисти от системата на МОСВ – Изпълнителната агенция по околната среда, Дирекции за басейново управление на водите, Регионалните инспекции по околната среда и водите, Регионалните лаборатории и други държавни и общински структури;
- 2) **Специфични научно-технически дейности:** събиране и верифициране на данни за състоянието на сладководните екосистеми (извън мрежата Natura 2000 и системата от защитени територии), включително и други зони за защита на водите (вододейни обекти за питейно водоснабдяване; зони, чувствителни/уязвими към нитрати; водни обекти, обявени за опазване на стопански ценни биологични видове; места за отдих и къпане; и др.); предоставяне на събраната информация на ГИС-експерти за създаване на ГИС-карти със съответни гео-реферирани информационни слоеве; изследване на съвместимостта на прилаганите подходи и методи с националната методологична рамка и валидиране на данните за оценяване на състоянието и капацитета на сладководните тела и обекти да предоставят екосистемни услуги.
- 3) **Дейности за повишаване на капацитета:** провеждане на периодични семинари и конференции с участието и на чуждестранни специалисти за обмяна и споделяне на достигнатото равнище, прилаганите методични подходи и методиките за оценка и управление на сладководните екосистеми; обмяна на конкретни резултати и проблеми на опазването и управлението на екосистемните блага и услуги у нас и в чужбина; организиране на посещения в звена на страните-донори за обмяна на опит и практики и представяне на

резултатите от проекта; участие в работни срещи и повишаване на експертизата и капацитета на екипа по проекта;

- 4) Дейности за повишаване на осведомеността:** разпространяване на резултатите от проекта чрез периодични прес-съобщения, организиране на прес-конференции, както и участие в подобни прояви на паралелни проекти по Програмата BG03.02; изготвяне и публикуване на информационни и печатни материали (листовки, брошури, сборници с доклади); създаване и поддържане на интернет-страница на проекта; създаване и поддържане на ГИС-портал с виртуален модел на сладководните екосистеми на България и услугите, които те предоставят на хората и на обществото.

Резултати

Срещи

- координационни срещи на партньорите по проекта
- координационни срещи с партньори в програмата BG03
- работни срещи/семинари по темата на проекта
- научни конференции по темата на проекта